

POČTAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOŮ

3. číslo

Budyšin, měrc 1964

Lětnik 14

Hrono na nalětnik 1964

Bóh njeje morwych, ale žiwych Bóh. Mark. 12 27

Nalětnik dyrbjaŕ lětsa poprawom „jutrownik“ rěkač, dokelž jutry hižom w měrcu swjećimy. A měsačne hrono je so džiwojo na jutrowny podawk wuzwolilo. Jutry swjećimy jako swjedžen dobyća žiwjenja. Tak spěwamy:

„Knjez Chrystus běše morjenu; hlej, wón je zaso žiwy.“

Jutry je so Bóh krasnje wopokazaŕ jako Bóh nic morwych, ale žiwych. A Jezus běše přenički žiwy, přeni we wulkim rjadu, kaž Pawoł wo tym pisa w 1. lišće na Korintiskich (1. Kor. 15, 20 sc.). A při našich křesćanskich pohrjebach spěwamy:

„Moja hlowa we njebju swój staw čehnje za sobu.“

Njech druzi praja: „Štož morwe je, je morwe!“ To my tež wěmy. Wo tym hižo Pawoł w mjenowanym stawje rěči, zo čěto a krej, tute naše zachodne čelne čěto, njemóžetěj Bože kralestwo namrěć. Tež naš Zbožnik měješe po stawanju z rowa hinaše, překrasnjene čěto, hačrunjež wón to běše, prjedy křižowany Knjez a Zbožnik. Ale nade všěm leži wulke, móčne potajnstwo Bože, kotrež njemóžemy a njechamy a tež njesměmy we všěm wotkryć. Ale my wěmy wo přewinjenju smjerće. Žiwjenje je móćniše. „Ja wěrju do wěčneho žiwjenja.“ Na tajke rozsudžace a wjesole a nadžije poŕne wašnje skonči so naše křesćanske wěruwuznaće. A to je to, štož Jezus sam wupraji w našim słowje: „Bóh njeje morwych, ale žiwych Bóh“. —

Ale my dyrbimy tež na zwisk hladać, w kotrymž je Jezus tak rěčaŕ. Wón ma tajkich před sobu, kiž prajachu: „Jěsmy a pijmy, přetož jutře smy wšak morwi.“ To běchu Zaducejscy, kiž njewěrjachu do stawanja z morwych. Wjele bóle chychu cylu wěc wusměšć. Woni běchu powědančko wunamakali, zo běše so jedna žona na sydom muži, bratrow swojeho muže, wudaŕa. Po rjadu bě jedyn za druhim wumrěŕ, a scěhowacy bratr, nježenjeny, dyrbješe so po židowskim zakonju ze zwudowjenej swakowej wožení. Nětko so tamni Zaducejscy Jezusa prašachu: „Komu wona pak w njebjesach słuša? — Přěnjemu? — Poslednjemu? — Potom su šesćo druzi zcludani, abo wulka

Póstny čas

My ewangelscy smy bohužel póstny čas zhubili. Hač jón katolscy hišće maju, ja tak prawje posudžować njemóžu. Wěste powostanki wšak pola nas tež hišće nadeńdzemy. Wot njeźelezje Invocavit sem mamy w našich Božich domach wiolet paramenty při woŕtarju, na klětcy a tež při pulće. W tutych njeźelach so nje-spěwa w zawodnej liturgiji „Česć budž Bohu we wysokosci“ a po wučitanju epistole „haleluja“. W póstnym času mamy na wsach póstnu nutrnosc. Ale što to wšo rěka? Ma póstny čas hišće swój wosebity wuznam za naše nutřkowe žiwjenje? Swět je dobyŕ — tež w tutym nastupanju!

Džensa so docyŕa po móžnosći rozdžele wurunaju. Nóc je so přeměniŕa w mnohich padach do běŕeho dnja. W fabrikach so džěŕa a na polach traktory jězdža. Njeđzela je so sciniŕa wšědny džě. Samo zyma je zhubiŕa swoju surowosc a w lěcu so wuchowamy před horcotu ze srědkami moderneje techniki. Kak běchu tola nědy počasy lěta wotměnjate! Čas žnjow, čas kermušow, kuzŕa poŕne dny čmowych nocow wokoŕo hód, póstnicy, póstny čas a jutry ze swojim wjeselom! Wězo njeběše to jenož z myselmi wěry napjelnjene, ale tež elementarnosc čłowjeskeho žiwjenja so w tym jewješe. Wosebje w nalěcu,

rozkorra nastanje! To pak njeje móžno we wěčnosći! — Abo słuša wona wšitkim? — To pak je polygamija, potajkim, zo by jedna žona wjele muži měŕa! — To je zakazane na zemi, a hake prawje w njebjesach!“ Tak so prašeja! To jim njeje chutne prašenje, ale wusměšenje teho, štož je wěrjacym čłowjekam swjate! A woni čakaja hižo na to, kak přez jich prašenje přindže Knjez do wuskoscow! To so pak njestawa. Jezus jim na prawe wašnje wotmoŕwi: „Wy bŕudžiće a njewěšće ani pisma ani móć Božu. Přetož hdyž z morwych stanu, njebudža so ženić ani so wudać, ale budža kaž jandželjo w njebjesach.“ Potajkim Jezus jim praji, zo běše to jara hlupě prašenje, a wón jich a nas wući, zo budža we wěčnosći cyle hinaše wobstějnosće, kotrež so njeħodža přirunać našemu zem-

hdyž bě skončnje strašna zyma ze swojeje bojznej čmu nimo a slónczo zaso přiběraše, zemju wohrěwaše a žiwjenje budžeše, to kóždu čłowjesku wutrobu nowa nadžija pjelnješe. Tole wšitko w swojeje pisanej wšelakorosci wjace nimamy. Technika ze swojimi wobohačacymi srědkami je nam žiwjenje woložila. A my smy zaplaćili lěpsiny z bohatstwom wotměnjaceho žiwjenja. Kuzŕo, barbojtosć, wjesele a bojosc, to wšitko je so měnje abo bóle wurunaŕo. Cyrkej, hdyž je wona móć měŕa nad čłowjekami, je to poŕnym wotmyslenjom tole bohatstwo barbojtego a wotměnjaceho žiwjenja spěchowaŕa. Wosebje syny bě póstny čas ze swojim spominanjom na Chrystusowe čěrpjenje. Na reje chodžić w tutym času by našim prjedownikam njemóžne bylo. Woni to tehdom njezačuwachu jako njeswobodu ale jim bě to samozrozumliwe, zo so woboje hromadže njeħodži: na Chrystusowe čěrpjenje spominać a za swětnymi wjeselami honić.

Póstny čas smy zhubili. Naša młódzina rejuje w tutych njeđzelach. Smy samo kwasy nazhonili w njeđzelach póstneho časa. Prawo žiwjenja je dobyŕo! Ale bě to wopravdže wobohačenje našeho žiwjenja? Wjeselić so w swojim času a chutne być w swojim času, žiwjenje wužiwać a swětnym wjeselam wotrjeknyć móć,

skemu žiwjenju, ale zo budže wšo cyle hinak. A móžno a trjeba njeje, někak čłowjesku wćipnosć spokojić.

Kak wšo budže, njewěmy. Zo wšo wjele krasnišo budže, teho směmy wěšći być. Hlowna wěc je, zo wěrimy a wěmy, zo je wšěhomóćny Knjez a Wótc w njebjesach Bóh žiwych, wěcnje žiwych, a nic morwych. A tutu wěstosc mamy wosebje přez to, štož je so jutry staŕo. A wutrobnje so prócujemy, zo njebychmy puć tam zmylili, ale jón wopravdže namakali přez Jezom Chrysta. Z Pawołom Gerhardtom dyrbju wuznawać, kaž spěwa w jutrownym kěrlušu:

„Ja na Chrystusu wisam, sym jeho čěŕa staw, so Chrystusowy pisam, kiž je so za mnje daŕ!“

La.

wyskać a číchi być, spěwać a přemyslować, njeměrnje džělać a wotpočować — to wučinja rytmus našeho žiwjenja, kotryž smy zhubili. Je nam derje při tym?

Što bychmy dali za wzrodženje našeho duchowneho žiwjenja! My však njebudźemy móc znowa organizować nutrne wopominanje póstneho časa. A tola chcemy wšitko spytać, zo bychmy zaso zwisk dostali z cyrkwiskim lětom. Lěstotki je so wopokazało spomóžnosć za čłowjeka ze swojej dušu so wobdžělić w běhu kóždého lěta na Božim planje wumóžnja za nas chudych čłowjekow.

Póstny čas nam da čícho přemyslować wo Chrystusowym čerpjenju. Ale nětko nic tak, zo bychmy widželi dobrego čísteho čłowjeka w jeho sprawnosći a njesměrnej lubosći podarmo so prócować wo dušu čłowjekow, zo skónčnje njetrjebawši wumrěje na křižu.

Jezus z Nacareta je njewinowaće wumrěl. Ale jeho čerpjenje njeběše podarmo! Ze swojej swjatej krowu a ze svojim njewinowatym čerpjenjom a wumrěcom je nas wumóhł wot hrěcha a smjerće.

My widžimy w čerpjenju a bolosćach jenož zlosć a křiwdu wot čłowjekow nam načinjenu a wot Boha nam napołożenu, z kotrejž so nihdy spojojić njemóžemy. Swoju cytu mu-

drosć nałožujemy ze srědkami mediciny, politiki, techniki, hospodarstwa zrudobje a horju, bolosćam a njeprawdosći, hłodej a chorosći wobarać, zly swět přeměnić do rjeńšeho a sprawnišeho. A cyle wěsće ma tajke prócowanje swoje prawo. Jezus je při wšej lubosći nas wučil, zo bychmy so my znowa narodžili, zo bychmy za nim chodžili, swój křiž nošo, sebje sami zaprěwali a swjeho blišeho njesebičnje lubowali. Radšo křiwdu čerpili hač druhemu křiwdu načinili! Jezus je svojim wučobnikam dosć jasnje prajil: „Hlej, my džemy horje do Jeruzalema a wšitko budže dopjeljene, štož je wo čłowjeskim Synu prajene. Wón budže pohanam přepodaty a woni jeho morja.“ A Jezus je tola šoł horje do Jeruzalema, do čerpjenja a smjerće, dokelž je so swojemu njebieskemu wótcej dowěrił, zo wón jeho wubudži na třecim dnju z morych.

Jezus njeje nowy program za čłowjestwo postajil, ale je sebje sameho za čłowjestwo dał.

Ty, luby křesćano, maš wjele dobrych myslow, kak by so žiwjenje hodžało polěpšić, kak by twój bliši swoje žiwjenje móhł spomóžnišo založić. Njeh tebje póstny čas ze wšej mocu dopomina na słowo swjateho Pisma: „Jedny njeh njese druhého woběčnosć, tak Chrystusowy za-koň dopjelniće!“

zhonili, zo su tu drohotne džěla znateho rězbarja Pawela Majstera, kotryž je tež za Nürnbergske cyrkwe wołtarje wuhotował. Luba chěbětarka nas wodžeše po cyrkwi a nam wjele rozkladowaše a nam pokaza wosebitosć tuteho krasneho Božeho domu.

Tež w Lewoči je Jan Amos Komensky pobyl, kaž to spóznamy z pomnika při radnicy. Bórže za Lewoču wuhladachmy před sobu wjerški Wysokich Tatrow. Před 34 lětami sym ze svojim njeboh bratom a njeboh Křesćanom Křižanom z Klukša přeni raz Wysoke Tetry widžal. Po wójnje drje sym zaso dwójce na krotke hodžiny tu pobyl. Prjedy hač do nich samych jědžechmy, zastachmy w Kežmarku. Tam je rjana, wulka, drjewana ewangelska cyrkej, trochu čmowa však, ale tola rjenje wuhotowana. Za Bože služby so wona wjace njewužiwa, ale wjele mjenje rjana nowa cyrkej připódlja. Chěbětarka reči z hosćemi w słowakskej, němskej a maďarskej reči a kaž so mi zda, we wšitkich rečach jenak běžnje! Tež městačko ze svojim hrodom je wobhladanja hódne.

Wysoke Tetry steja blisko, kaž hobrski škit za tute město. Wjedro je

Wysoke Tetry

Naša jězba 1963

Po stopach Jana Husa, Jana Amosa Komenskeho a serbskich humanistow

(Pokročowanje)

Za Prešow mějachmy tež zaso jenož krotku hodžinku a tola by Prešow wažny dosć był, so tu po tutym rjanym městačku nadrobnišo rozhladować. Wšako su tež tu Serbja skutkowali před lěstotkami we wažnych zastojnstwach. Zady katolskeje cyrkwe nadeńdžechmy na šuli přičinjenu plaketu, kotraž dopomni na swětašlawneho pedagoga a filozofu, poslednjeho biskopa českosłowakskeje cyrkwe Jana Amosa Komenskeho, kotryž je tu krotki čas za wučerja pobyl. Přeni króć na našej jězbje, zo běchmy na jeho stopach. Stejo při rjanej a bohaće wuhotowanej katolskeje cyrkwi maš rjany napohlad na podolhojte, zajimawe torhošo. Přecelný muž nam rozkladowuje wuznam města, nam powěda wo Komenskim, nam pokazuje katolsku cyrkej a powěda wo bohatym cyrkwiskim žiwjenju katolikow. Boži dom dawno njemóže wulku syłu kemšerjow nje-dželu dopođnja wobjimać. Črjody kemšerjow dyrjba před durjemi stać. „Widžiće tamle, zo maja wšitke chěže tři wokna, ale tale a tale a hišće někotre maja pjeć woknow? Jenož wosobni bohaći zemjenjo mějachu prawo, chěžu z pjeć woknami sej dać natwaric.“

Hdyž zaso raz do Prešowa přińdu, chcú teologiski seminar prawoslawneje cyrkwe wopytać. Kaž přeco na našej jězbje chwatachmy dale. Hižo

so počinaše směrkać a my dyrbjachmy sej hišće wonka w chójnach přimny blečk za přenocowanje nama-kać. Naše awto z nami horje do rjanych horow jědžeše, tam při pluskotacej rjanej řece pozastachmy a postajiwši swój stan tam bórže derje spachmy. Na druhi dzeń pojedžemy potom dale do Wysokich Tatrow a přichodnu nóc budžemy, da-li Bóh, pola swjeho lubeho přecela přenocować. Nadžijomnje budže doma, a Bóh chcył nam dać wjesole a strowe powitanje.

Na ranje však je potom w tajkim stanje husto dosć trochu zyma a sy wjesoly, hdyž móžeš z twjerdeje zemje postanyć a swoje sprostnjene stawy zaso hibać. Džensa, potajkim pónđzelu rano, snědanje wupadnje. Posledni chlěb však běchmy wčera wječor dojědli.

Hdyž do Lewoče přińdžechmy, so tam runje na hasach žiwjenje počese hibać. Lewoču hižo znajachmy z postowych znamkow a nětko smědžachmy tole rjane město sami widžec. Radnica a cyrkwi, ewangelska a katolska, steja hromadže a su hódny centrum tuteje parle mjez słowakskimi městami. Rady chcychmy sej ewangelsku cyrkej wobhladać, ale wona bě zamknjena a do fary bohužel tež njemóžachmy. Snano bě farar zapułowany. Je však runje čas wulkich prózdnin. Do katolskeje cyrkwe móžachmy a běchmy hižo po puću

rjane a tak chwatamy do horow. W Tatranskej Lomnicy, we wulkim srjedžišću turistow a sanatorijow, wostajimy awto stejo a so w horcoće po horje horje dračujemy a wyše nas jědži „lanovka“ (Drahtseilbahn). Čehodla z njej sobu njejedžemy? Dokelž bychmy 6 hodžin deleka čakać dyrbjeli. Tajcy kapitalisća časa my njejsmy. My dyrbimy z kóždej minutu skupje hospodarić. K pućowanju však słuša dračowanje. Tuž so přeco dale dračujemy, zdychuju, pót sej trějo a k wjerškej zhladuju, kotryž je nastajnosć jenak daloko. Ale skónčnje tola smy při staciji małeje „lanovki“ (Sesselbahn). A nětko směmy posledni kruch so dać horje dowjesć. Sy so hižo raz wo swoje žiwjenje bojal? Jeli nic, Či radžu, daj so z tajkej „lanovku“ horje dowjesć. Ja sym so třepotajo džeržal a stysknje widžach pod sobu žałosťnu hłubinu a, Bohu budž džak, ja njejsym dele padnył, a možach horjeka krasny wuhlad hřakownje wužiwać. Na wysokich dorach stać, njejbju blisko a swětej zdaleny, w krasnym swětle hladać do hobrskich horiskow a do luboznych dolinow, to tebi mytje najšćedriwišo wšitku twoju prócu. My smy bohaći, zo směmy tole wšitko widžec a so Božeje krasneje stwórbje wjeselić!

Zeznawamy druhe cyrkwe:

Spěwaca cyrkej čornuchow w Americe

Chceće něšto wo tym zhonić, kajke běše žiwjenje přernih křesćanow, dyrbiće hladać na cyrkej čornuchow w Americe! Tajke sylne žiwjenje, tajku wjesołosć lědma hišće nama-kaće.

Dietrich Bonhoeffer rozprawja: „Móžeće tu woprawdže hišće slyšeć,

Ameriski čornuch-farar

zo reča wo hrěchu a hnadze a wo lubosći k Bohu a wo poslednej nadziji.“

Kajka je to cyrkej? Dokelž běli „křesćenjo“ čornuchow do jich cyrk- wjow njepriwzachu, založichu za čas njewólnikarstwa sami cyrkej. Wosebje w Starym zakonu widžachu čornuchojo-njewólnicy podobnosće ze swojim wosudom: Podtlóčowanje izraelskeho luda w Egyptowskej a jich podtlóčowanje na plantažach bě- lých njewólnikarjow. W najznačišim negrospiritual tohodla spěwaja:

„Dži dele, Mojzaso,
dele do Egyptowskej
praj tomu Ld Pharao
Daj čahnýc mojemu ludej!“

Tute negrospirituals a gospelsongs kěrluše čornuchow — su najwážniši a najlepši wuraz žiwjenja tuteje cyrkwe. Z poňnym prawom řečimy tohodla wo spěwacej cyrkwi. Žalost- ny wosud čornuchow hač do našeho časa jewi so w jich kěrlušach:

„Nichtó njewě, štož ćerpju,
nichtó, jenož Jezus,
nichtó njewě, štož ćerpju
gloria haleluja.“

A tola tež spěwaja:

„Jeli ty přińdžeš do cyrkwe bělých njewidžiš žaneho so posměwac. Jeli pak přińdžeš do cyrkwe čorných, slyšiš jich hižom so z daloko smjeć.“

W jich kěrlušach pak tež pytnješ, zo je jim Jezus Chrystus přenja a po- slednja nadzija:

„Ow, mała rozmołwa z Jezusom staji wšitko do porjadka, woprawdže!

Knježe, we wšem možnym ćerpjenju wěm přeco, Bohu budž džak, zo mała rozmołwa z Jezusom wšitko staji do porjadka.“

„Znaju muža, ke kotremuž so móžeš wołać, hdyž na tebe tloči so ćmowje a tebi so zda, zo žaneho wupuća njenamakaš.

Wón je přeco přítomny, runje, hdyž jeho trjebaš, chcył-li jemu jenož wěrić. Woprawdže, Jezus, Jezus, Jezus — to jeho mjeno.“

Spěwarske čornuchojo w Americe nimaja. Stare kěrluše — negrospirituals — kóždy z hlowy znaje a stajnje wuknu w Božich službach nowe kěrluše, gospelsongs (spěwy wjesoleho poselstwa). Spontanje tute gospel- songs nastanu. Zwjetša su krótkke zji- manje runje slyšaneho předowanja. Někajki wosadny abo tež předar sam woła krótku sadu do wosady. Druhi twori k tomu melodiju. Lědma, zo je wosada tekst a melodiju sly- šała, hižo sobu spěwa. Organist stara so na hammondowych piščelach (pola nas wužiwa tute piščele w koncer- tach za modernu hudźbu abo w ki- nje) wo rytym, kotryž wosada přez poklesk z rukomaj podpěruje. Wšitcy so pohibuja w rytymje kěrluša. Němski wopytowar ameriskich čornuchow to tak wopisa: „Tu je wjesole poselstwo woprawdže hišće to, štož tute mjeno woznamjeni. Je wjesołosć, kotruž začuwa tak, kaž kóždy čłowjek po wšem swěće začuwa wjesołosć: ra- dostny, smějo so, wožiwjacy. Čěto a duch stej za čornucha jednota . . .

Žona z kraja čornuchow

Paul Robeson spěwa negrospirituals na koncertach po cyłym swěće

Nichtó njemóže sej předstajić tutu atmosferu: Rumnosć cyrkwe je kaž jeničke žolmjate, šumjate morjo.“

Wliw tutych negrospirituals a go- spelsongs je po wšem swěće pytnýc. Samo šlagry džensnišeje młodžiny su husto wotklesk tutych kěrlušow.

A kajki je wliw na našu cyrkej? Wězo njemóžemy negrospirituals a gospelsongs, žiwjenske wašnje čor- nuchow jednorje do našeje cyrkwe přewzac, zo bychmy ju wožiwili. Štož móžemy wuknyć je to: „Žiwjenje na wšědnym dnju a žiwjenje w Božej službje dyrbitej być za křesćana je- dnota. Čorni křesćenjo so w cyrkwi tež smjeja a z rukomaj kleskaja. Kak mało wotpowěduje husto naše modle- nje, naše spěwanje, naše zadžerženje a naša pobožnosć w cyrkwi našemu wšědnemu žiwjenju, našemu wšědne- mu skutkowanju!“ Jan Lazar

Z kowarnje do swěta

Na wšelke wašnje woła Jezus člo- wjekow do služby ewangelijske. Wo- koło lěta 1830 běše w Finskej žiwjy bur Paavo Ruotsalainen. Hižo jako młodženc čitaše dokładnje a chutnje swjate Pismo a pytaše Boži měr na- makać. Słowa wjesneho kowarja za- rychu so jemu hluboko do wutroby a njedachu jemu měra: „Něšto pak čí pobrachuje a to je wšitko; ty šće njejsy Chrystusa we sebi nažiwil!“ Tele słowo da jemu namakać měr, kotryž pytaše, měr w Chrystusu. A štož bě nazhonil a dožiwil, chcyše Paavo Ruotsalainen rady druhim pra- jić. Wosta drje bur, tola w zymskich měsacach pućowaše po swojej rjanej finskej domiznje, hromadžeše ludži pod Bože słowo, postaji za nich před- stejićerjow a pomhaše jim, hdžež mó- žeše. Burow, duchowných, studentow, wjele, wjele ludži je Paavo Ruotsa- lainen za ewangelijske dobył. Hišće džensa smě ewangelska cyrkej w Fin- skej začuwać Ruotsalainenowe žo- nowane skutkowanje. Štož je so ně- hdy w čichej wjesnej kowarni zapo- čało, je njeso plody za cyłu cyrkwe, za cyły lud. Tutón swěrný muž Boži wumrě w lěće 1852.

Njeměrna nóc

Z dowolnosću naklada Friedrich Wittig, Hamburg, přel. U. H. a J. L.

Pokročowanje

Ja běžach spěšnje po schodže hory, nimo swojeje stwički, hnydom do kasina, zo bych po možnosći přjedy štabneho lékařa tam byl. Ale woni hižo sedzachu. Tak dyrbjach wo wodaće prosyć.

Sef zběhny hłowu: „Je Hirzel Was hižo zetkał?“

„Haj, knježe wyši štabny lékařo, mój smój runje hromadže porěčalo.“

„Hm, budže njeprějome dźelo.“

„Ja to tež měnju. Cyle jasna ta wěc mi njeje. Samo na sebi na Proskuraw sam swogeho duchowneho.“

„To tež njerozumju. Hirzel njemóžeže telefoniski zwisk dóstać. Na, Wy však budžeće widžeć!“

Po tym přendže wobjed tak mjelčiwý kaž přeco. Klaus, mój katolski kolega, z kotrymž bych hnydom hišće chcył rěčeć, sedžeše na druhim městnje w tutym zjednocenstwje dwanaće mužow. Jessena, internista Jessena, podla kotrehož mějach swoje městno, wotlachu hnydom po poliwnce telefonisce na staciju.

We wutwarje wulkeho ruma z dwěmaj blidomaj poskići so kofej; tu smědzachu kuríč, druhdy spytachu tež so rozmotwjeć. Džensa njemóžach wostać; hdyž přińdu na dwěmaj, za hodžinu potajkim, po mnje, dyrbjach chwatać, zo bych swoje wěcy pakowul.

„Prošu poslušnje směć so wotzjewić.“

Sef dawa mi, kaž bě zwučeny, dwaj porstaj swojeje wuskeje ruki, hlada z potwočinyjnymaj wočomaj na mnje a rjeknje: „Na, wjele wjesolósće.“ Potom so wobroći z gichtowym pohibom ke kofejowemu blidu.

Štwórc na dwěmaj. We jstwě namakam něšto pósta, nječitam jón ale tyknu jón do mapy, čłowjeske słowo w nječłowjeskim času tu a džensa. Nětko nječitam, njesměju so, nje-lubuju...

Telefonuju: „Prošu pisansku stwu.“

„Hnydom!“

„Tu pisanska stwa, wojak Weik.“

„Weiko, sluchajće, ja trjebam spěšnje swój pućowanski prikaz.“

„Wón je hižo napisany, jenož njemóžu jón horje donjesć, dokelž njeje nychton nimo mnje tu.“

„Derje, ja po njón přińdu.“

Pućowanski prikaz, pućowanske zastaranje wobstarać: chléb, tuk, konserwy z kolbasu a rolku drops. Wšitke tute puće činjach kaž sam wot so, kak husto hižo, kak husto hišće? Jako tak, w ruce jědz, běhach po dolhim koridorje, nadpadnje mje kaž strašna wizija: hižo tysac dnjow — potom wokomik pruwujo: haj woprawdže hižo tysac dnjow — je to tak. Tu, zady tutech durjow. Tu leža, stonaja, lubuja a mrěja. Listy pisaja, hraja šach, halma, dame, škat, Doppelkopf. Tu sykaja, eubasin, cyrdiazol. Dowolne lističiny napisaja, potom pak zaso so změnja. Tu pija a kurja. Sydom rukow pisa stawizny chorých a zranjených: w dwanaćich exitus letalis, na knjeza Wehrmachtinspektora. Lisčiny, lisčiny dochada, lisčiny wotchada, lisčiny za wojsku mzdu, terminy. Pappjera, pappjera, kaž wěža w Babelu. Druhdy běži sotra přez žurlu. Jedna je pólla, kotraž njese na prawej ruce dwaj mandželskej pjerščenaj, smjerćmloda wona je a jara šikwana. Luby Božo, jedna žona, jedyn čłowjek...

W 83 serbskich swójbach so „Pomhaj Bóh“ čita.

Woporniwość wosadnych bě tež w zašlym léce jara rjana, tak zo so woprowaše wšo hromadže 11 000,— hr. (mjez nimi 1 000,— hr. za Neu-guinea jako dar njeznateho daričela abo daričelki) a wyše toho dobro-wólne dary za Boži dom. Chcemy twarić nowe tepjenje za cyrkej a elektriske zwonjenje.

Za wšu swěru a woporniwość wutrobný džak! Bóh Knjez zohnuj wšo skutkowanje!

Hrodzišćo: Rozprawa wo cyrkwin-skim ziwjenju we Hrodzišćanskej wosadze léta 1963.

Křćizna: 21, a to 7 hólcow a 14 hólcow; konfirměrowanych: 11, a to 7 hólcow a 4 holcy; wěrowanja: 8 porow; cyrkwinske chowanje: 14, a to 8 mužow a 6 žonow; Bože wotkazanje: 514 wosobow, a to 175 mužow a 339 žonow.

Čorny Cholmc: Křćenja: 11 (17); konfirmacija: 5 (3); wěrowanja: 4 (5). Křescanske pohrjebje: 5 (18). Dary: 2 170,— hr. (1 716,— hr.).

Zdželenje Serbskeho cyrkwinskeho dnja

W někotrych dwurěčnych wosadach widža naši lubi Serbja porjadnje Magdeburgske swětłowobrazy „Kirche im Bild“ a styša k temu snano tež zynkopask (magneton). W 50. čisle za februar a měrc 1964 namakaja so tež wobrazy a słowa našich zjězdow zašeho léta, wobrazy z Budyšina a z Wojerec. Ale w čišćanym teksće a na přewodzacym zynkopasku rěči so jenož wo „serbskim cyrkwin-skim dnju w Budyšinje“. To snano tež na tym leži, zo je knjez Biskop Hornig, kiž je nam tehdom w meji w Michałskej cyrkwi služil, wuraznje wo tym rěča: „Wy maće džensa tu swój serbski cyrkwin-skí dzeń.“ Wězo njebě to cyle wopak, přetož jedyn — mjeńši — cyrkwin-skí dzeń běše to tehdom w Budyšinje. Ale na druhim boku běše tola naš prawy wulki cyrkwin-skí dzeń we Wojerecach. Wo tym njejsu nič spomnili w „Kirche im Bild“, hačrunjež běch ja jim to tak zdžělil. Woni pak su tam woboje — zjězd w Budyšinje a we Wojerecach — změšeli. Prošu wodajće, zo njeje to cyle korektne! Ale skónčnje njeje to tak złé. Hlowna wěc je, zo su někotre rjane fotografije lubyh Serbow a Serbowkow w jich drasće pokazali a tež započatk rjaneje narěče knjeza biskopa. A hač bě to w Budyšinje abo we Wojerecach, to je skónčnje tola wšo jedne. Wšitko je za nas lube dopomnjenje!

Lazar

Z wosadow

Rakecy: Cyrkwinska rozprawa na léto 1963:

Sakrament swjateje křćenicy dósta 54 (62) dźěci, mjez nimi 29 (26) hólcow, paćerskich dźěci bě 22 (21), mjez nimi 12 (8) hólcow, wěrowanjow smy 16 (17) a pochowanjow 54 (71) měli.

Za Božim blidom zhromadźichu so 1 343 (1 288) wosadnych, 435 (381) muskich a 908 (907) žónskich. Na nabožnu wučbu chodža 169 (163) hólcow a 179 (178) hólcow, na paćersku wučbu 39 hólcow a 39 hólcow (7. a 8. šulskeho léta). Přištopili su k našej cyrkwi 2 mužej, dźělili wot nas su so 5 (3 mužojo a 2 žónskej).

W Stroži zeńdžechmy so zaso w lěčnym času ze sto dźěćimi našeje cyleje wosady. To je přeco wosebity zwjeselacy swjedenž za wšitkich. Tež po puću běchmy zaso z wosadu (110 wosadnych). W krasnje ponowjenym Božim domje w Freibergu běchmy kemši a smy sej popońdnju „Spielzeug-museum“ w Seiffenje w Rudnych horach wobhladali. Rjanu wječornu swjatočnosć je nam wosadny farar tam w swogej luboznej cyrkwiće

přihotował. Tež z našej młodzinu smy po puću pobyl. Rektor Dr. Appel je nam wustaw za diakonow w Moritzburgu pokazal. Mišnjanski Boži dom, hród a město tež wopytachmy a po rjanej jězbje so přez Drježdžany domoj wróćichmy.

Na wosebitym wosadnym wječoru widžachmy Albert Schweitzerowy film a na druhim wječoru po hodžoch slyšachmy hnujace hodowne spěwy ze starych časow kaž tež z młodych cyrkwjow našeje doby, kotrež poskići nam Biskopičanski cyrkwin-skí chor.

„Pomhaj Bóh“ so w 120 swójbach našeje wosady čita. H. Š.

Bart: Cyrkwinska rozprawa na 1963 (w spinkomaj ličby z léta 1962).

Wukřćilo je so 31 dźěci (19), 23 hólcow a 8 hólcow; konfirmacija: 17 (25) dźěci; připowědanjow smy měli 19 (18) a wěrowanjow 14 (12). Zemrělo je 23 (26) wosobow.

K Božemu blidu bě 667 (751) spowědných, a to 226 (252) muskich a 441 (499) žónskich. Na serbskich Božich wotkazanjach so 94 Serbow wobdžěli.

Z cyrkwe wustupiło je 6 wosobow.

Naklad Domowina. — Wuchadža z licencu č. 417 nowinskeho zarjada pola předsydy ministerskeje rady NDR jónkróc za měsac. — Rjadyje Konwent serbskich ewangelskich duchowných. — Hlowny zamowity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswačdski. — Čisće: III-4-9, Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje.